

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENEZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENEZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttíri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Főispánok menesztése.

Szapáry Gyula gróf ugylátszik nem vesztegeti az idejét.

Jó korán megteszi az előintézkedéseket arra, hogy az általános választások után is a hatalom élén maradjon.

Hja! A hatalom olyan csemege, amelyért az ingyenczek — készséggel odaadják a — menybeli örökségüket is.

A ki a politikai közéletet mozgató erők rugóit ismeri, nagyon jól tudja, hogy a hatalom nemcsak erős csábítással, hanem a hatalomvágyó emberek annak megszerzésére törekedéseivel, hanem a legalkalmasabb eszköz arra is, hogy vele — mindazok, a kik bírják — visszaéljenek.

Hogy Szapáry grófban ebből az emberi gyengeségből jókora adag jutott — arról már több ízben meggyőztük a világot.

Hogy a hatalom megtartásának és birtoklásának vágya erősebben van kifejeződve benne, mint a hatalommal a nemzeti érdekek javára való élési ösztöne — arról szintén nem lehet kétségben a világ.

Erre legkirívóbb példa szégyenletes meghátrálása a parlamentnek számbeli elenyésző kisebbsége előtt a — közigazgatási törvényjavaslat visszavonásával.

Más, önértetesebb államférfiú olyan parlamenti vereség után — minőt Szapáry gróf a közigazgatási reformjavaslat bukása által szenvedett — erkölcsi kötelességének tartotta volna — visszavonulni az aktív politika, s főképp az országkormányzás színteréről, amde Szapáry gróf nem abból az anyagból van formálva, hogy az ilyen — politikai luxust — megengedné magának.

Szapáry gróf mennél nagyobb bukik a parlamentben és a nemzet előlekiismeretének itélőszéke előtt — annál nagyobb vakmerőséggel ragaszkodik a kezébe kerített hatalomhoz és oly dolgokra adja a fejét, a melyre csak egy léha kornak felszínes és tehetségtelen politikai szülöttjei vállalkozhatnak.

Most sem kisebb dolgon, mint azon tőri a fejét, miképpen tudna ura maradni a helyzetnek, s tarthatni fenn magát a hatalom élén.

Még jó távol vagyunk az általános képviselő választásoktól, s Szapáry gróf már is kezébe ragadta a hatalom összes megengedett és megengedhetlen eszközeit és már most egész erővel neki fog a hatalmon való maradás eszközének kihasználásához.

Lapunk is közölte távirati értesítés nyomán csak a napokban, hogy Szapáry gróf Pogány György hunyad megyei, Dániel Gábor udvarhelymegyei és Horváth Mihály kiskülföldi megyei főispánokhoz bízalmi felmentést intézett, hogy rövid időn belül kinevezésük főispáni állásaiktól való felmentésük.

Kétségtelen, hogy mindhárom főispán eleget fog tenni a „szíves” felhívásnak, s így Erdély három vármegyéjében nemsokára megürül a főispáni állás, s ezek helyére „új emberek” — a régiénél „erélyesebb” és a hatalom érdekeivel jobban állók — férnek be.

Ez a tömeges főispáni válság pedig könnyen érthető okokból történik. Abban a három vármegyében ugyanis a választó közönség körében az ellenzéki szellem egyre nagyobb tért foglal.

Ez nem izlik Szapáry grófnak. Neki olyan főispánok kellenek, a kiknek kormányzata alatt ez a szellem elűzőtt.

Szapáry grófnak olyan vármegyei kellenek, a melyekből csakis kormányparti képviselők kerülnek ki.

És mert a vármegyékben a főispánok sokat tehetnek — hát Szapáry gróf minden olyan vármegyében, — a hol ily célra nem eléggé „tehetséges” főispánok vannak — kizozditja a főispánokat és ujakat ültet a helyükbe, a kiktől reméli a — dolgoknak jobbra fordulását.

Lesznek tehát „erélyes” főispánok néhány erdélyi vármegyében és lesz „főispáni nyomás” minden téren, amde hitünk szerint meg lesz a független érzelmű polgárságnak erélyes szembeállása is a hatalom erőszakoskodásaival, s lesz majd Szapáry grófnak gyászos ébredése abból a balhiedelemből, hogy pusztán főispáni nyomással lezárhatja a polgárság szabad meggyőződését, s ilyenmő lélek-vásárlással megszerezheti magának a hatalom élén való megmaradás eszközeit.

Ma már hála az égnek, a nemzet független érzelmű polgársága kiábrándult abból a hiedelemből, hogy mert valamit a főispán akar, annak teljesednie kell. A nemzetben felébredt az a hit, hogy sorsának intézője csak önmaga lehet, s a hatalom erőszakoskodása csak arra indíthatja hogy törvényben gyökerező jogaihoz annál jobban ragaszkodjék.

Szapáry gróf cserélheti a főispánokat tetszése szerint, ám a nemzetnek is meg vannak a maga jogai, s ezek gyakorlásában hatalmi visszaélések és „főispáni nyomás”-sal nem enged magát megzavartatni.

Ebben a mérkőzésben hitünk szerint — a nemzet lesz az erősebb fél, s Szapáry gróf lesz az — a ki csatát vesz, most már az „erélyes” új főispánok segítségével.

Politikai hírek.

A trónbeszéd hatása. A „Pol. Korr.” egy berlini felhivatalos tudósítása az utóbbi napok három kiemelkedő politikai eseményével, Ferencz József királynak, Rudininak és Salisburynak a beszédeivel foglalkozik. Szerinte az állami érdeknek megfelelő, bölcs és hazafias dolog volt, hogy Ferencz József király az optimizmus tulkapásaitól óvta a delegációkat. Rudini beszédének Franciaországra vonatkozó részét a körülmények igazolják, végül Salisbury beszédéből kiválgatjuk, hogy Angolországának egyptomi politikája új kormány alatt is alig szenvedhetne változást. A politikai helyzet Európában ritkán volt tisztább, mint most: egyik oldalon a hármasszövetség áll, mely a béke megőrzésére, a másikon pedig Francia- és Oroszország, mely a mostani politikai helyzet fölforratására törekszik. Angolország abban a szerencsés földrajzi és politikai helyzetben van, hogy semlegességét a döntő perczig megőrizhesse.

Kálnoky expozéjáról. A „Times” megelégedését fejezi ki Kálnoky nyilatkozatai felett. Ma semmi sem használ, Ferdinánd fejedelem elismertetésének kérdését megpendíteni ma kényelmetlen, sőt veszélyes dolog: a bevezetett tények törvényes elismerésének hiánya kétes. A hármasszövetség elveire e problema megoldása végett aligha lehetne hivatkozni, jóllehet azok világosan megtiljták, hogy e kérdés Oroszországra nézve kedvező megoldást nyerjen.

A büntetőtörvény módosítása. A felhivatalos Bud. Corr. a következőket írja: A büntetőtörvénykönyv módosítása tárgyában tanácskozó szakértőkezellet a napokban tárgyalta azt a kérdést, hogy a szemérem elleni bűncselekményekről szóló fejezetben milyen módosítás volna teendő. A határozat — mint értesültünk — az, hogy az üzletszerű kerítés, mely az országban köztudomásúlag annyira elterjedt, a vétségek közé vétséssékel fel s ezenkívül a 236 és 239. §-okban törtenjenek módosítások. Tárgyalták még az u. n. kulposus vádaskodásról szóló 260 §-t; ennek szövegét annyiban módosították, hogy jövőre előreláthatólag kikérülhetők lesznek az oly ítéletek, melyekben valakit rágalmazásban mondanak bűnösnek, midőn nem tett egyebet, mint kifejezte abbéli gyanuját, hogy az ellene elkövetett bűncselekményt egy bizonyos egyén követte el, kit utólag bármely oknál fogva felmentettek. A becsületsértés bűntételét pedig súlyosították.

ták annyiban, hogy a realis injuriára fogházbüntetés szabassék.

Látogatás Kossuthnál.

Az „Arad és Vidéke” írja: A szabadságharcnak egyik jeles alakja, kinek nevét az illetőnek jelenlegi körülményei miatt el kell hallgatnunk, szeptember utolsó napjaiban meglátogatta Kossuth Lajost.

Minthogy az illető ezt a látogatást csupán azért tette, hogy még egyszer láthassa Kossuth Lajost, a vele folytatott beszélgetésről nem szökött eddig senkinek.

Most azonban a lapunk iránt való szívesességből, alkalmat nyújt nekünk arra, hogy az érdekes beszélgetés kiemelkedőbb pontjait közölhesünk.

A magyar látogató a nevével együtt ment Turinba.

Legelőször is egy katonatisztől kérdezték, hogy Kossuth hol lakik.

A tiszt udvariasan megemelte a kalapját és így felelt.

— Pardon: io sono milite, non politico.

Később aztán mások utbaigazítása folytán eljutottak a via de mille házig, a melynek emeleti ajtaján egyszerű névjegy jelzi a történelmi nagy alak lakását.

Az inastól megkérdezték, hogy lehet-e a kormányzó ural beszélni. Az átvette névjegyüket s bevitte. A következő perczben Kossuth sietett eléjük és szíves előzékenységgel vezette be őket a szobájába.

Kossuth szívalra kínálta meg a vendéget és tovább két óra hosszáig beszélgettek a szabadságharc egyes részleteiről, a melyekhez mind a ketten emlékek által vannak fűződve.

Többek között előjött a hadvezéri kinevezés is s Kossuth azt mondta, hogy ha akkor Ivánka nincs kétszen diplomaciailag elfoglalta, őt nevezi vala ki vala fővezérre. S Kossuth annyira felindult, hogy az asztalt verte az ökleivel.

Beszélgetés közben Kossuth a jelen politikai dolgokra is tett érdekes megjegyzéseket.

„A mai parlamentarizmus megteremtésében nekem is van részem és csak ezt az egyet sajnálom a multamban. Mert nincs kárhözatosabb, mint a parlamentaris abszolutizmus, az az állapot, a mely most van Magyarországon, a midőn nem a parlamenten alapul a kormány, hanem a kormányon a parlament.

A parlamentek, lehet látni egész Európában, lejártak magukat és különösen a magyar parlament.

Rövid vártatva hozzá tette:

— Ha fiatalabb volnék, gondolkoznám azon, hogyan lehetne ezt a kérdést megoldani, de én már öreg vagyok és nincs időm gondolkozni, csak emlékezni, mert ebből élek.

— Nem gondolná kormányzó ur, — vetette föl a kérdést a vendég — hogy ha a mostani nép képviselőket számban kiterjesztenék, a nemzet meggyőződése és akaratja jobban érvényesülne.

Kossuth a fejét rázta.

— A hatalomnak nálunk — felelt — nagy keze van.

A vendég ezután megkérdezte, hogy jogosnak tartja-e az obstructiót abban az alakban, amint az a mult országgyűlésen jelentkezett?

Kossuth azonnal felelt:

— Jogosnak tartom, — ugymond, — hogy minden tisztességes ember akként küzdjön az elvi és meggyőződése mellett, amint ez az erőszakos hatalom ellenében célszerűnek mutatkozik.

Kossuth ezután részletesen kifejtette a véleményét az obstructio fölől s még azt mondta, hogy a függetlenségi párt kénytelen mindig olyan álláspontot elfoglalni, a minővel a hatalom tulkapásait legsikeresebben visszaverheti.

Azonban az egész társalgás tartalmában legérdekesebb az, hogy miként gondolkozik Kossuth a legközelebbi háború fölől.

— A háboru csak idő kérdése, — ugymond — az orosz hatalmi tulsuly és az orosz viszonyok kívánják ezt. Az idő megérlelte a kérdést, a melyet csak karddal lehet megoldani.

— De, veté ellen a vendég, — hiszen mi is itt vagyunk: a haderőnk számot tevő.

— Feleld ön, — szólt szomorúan Kossuth, — hogy a muszka ígérhet a mienkből a szerbeknek Vojvodinát, a bolgároknak erdőt, a tótoknak szlávégységet és így tovább, de mi ugyanezeknek a mienkből nem ígérhetünk semmit.

Kossuth e színt meg van arról győződve, hogy amint az első harci ágyu megvillan a magyar orosz határszélen, mellünkre lesz irányozva a fegyver, mielőtt még az oroszok beérnének.

Kossuth ezután a saját agg koráról panaszkodott.

Irtak már erről más látogatói annyit, hogy elégnék tartjuk csupán azt fölemlíteni a mi uj.

Kossuth többször előhozta, hogy hosszú életkora olykor elviselhetetlen teherként nehezül rá. Már nem is mer az utcára kimeni sétálni, mert a gyermekek utána szaladva kiáltozzák:

— Nézzétek a vén magyart! Jaj milyen öreg ember!

S nem egy olasz utána fordulva gondolja:

„Hogy lehet ennyire megöregedni!”

„Olyan vagyok mint egy kísértet a multból” — mondta elborult arczal Kossuth, — és agságságom fájdalomhoz hozzájárul hazátlanságom érzete és az a mindennapi látvány, hogyan szorítja mindinkább a hatalom a nemzetet, — ilyenkor száz kézzel marcangolja a kin keblemet.

Kossuth ezután meghívta vendégeit másnapra is.

Ezek átmentek Ruttkaynéhoz és az is szívesen fogadta őket.

A vendégek a legkiméletesebben megkérdezték, hogy csakugyan olyan szorult helyzetben van-e Kossuth, mint ahogy ezt a lapok írták.

Ruttkayné azt felelte, hogy semmi más jövedelmünk nincs mint amit Kossuth az írásával keres.

S elmondta, hogy Kossuth mindennap pontosan 10 órakor kel. Akkor megmasziroztatja magát. 11 órakor reggelit iszik és ezután este 7 óráig szakadatlanul ír. 7 órakor ebédel és ha elég jól érzi magát, ismét dolgozik, sokszor éjjelig is.

A fától — mint Ruttkayné mondja — Kossuth nem fogad el soha semmit, azonban valószínűnek látszik hogy a két jövedelmében levő fiu mindig talál alkalmat arra, hogy az apa tudtán kívül segítsék az anyagi terheket fedezni.

Másnap hogy ismét meglátogatták Kossuthot, és megmutatta az emlékeit és elmondotta az angolországi élményeit. Elmondotta hogy 8 hónap alatt 600 beszédet mondott és hogy az angolok akkor több küldöttség által tisztelegtek nála.

Persze ez régen volt, — szólt és nevetve tette hozzá a növendégéhez fordulva, — kimentem a divatból mint a krinolin.

Kossuth elmondta, hogy a legkedvesebb emlékei közé tartozik, az mikor az angol munkások tisztelegvén nála, azt mondták, hogy én tanítottam az angolokat angolul beszélni.

— Ez onnan van — felelt, hogy engem meg Shakespeare tanított angolul. Erre a munkások rövid idő múlva egy gyönyörű könyvszekrénnel leptek meg, a mely Shakespeare műveit tartalmazta remek diszkidásban.

Kossuth megmutatta a művésziességgel kidolgozott könyvszekrényt a vendégeinek s mutatott néhány angol iskolai olvasókönyvet, a melyekben szóoklati mutrekek gyanánt szemelvények vannak közölve a beszédeiből.

— Ma már csak egy nyelvet beszélek, — mondta Kossuth, a magyart. A többi elfelejtettem.

Végül Kossuth egy koszorut mutatott meghatóttan. Valamelyik budapesti asztaltársaság küldte azt a koszorut augusztus 24-én a nevenapjára.

Mint curiosus eseményt említjük meg, hogy a magyar vendégek egy czukrázdában ismét találkoztak az említett katonatiszttel, s mikor kicserélték a névjegyüket, a tiszt (gróf Reiderey) mosolyogva mondta, hogy Kossuthot az őt látogatók mindig meglátogatják.

kik, de a katonai szellem Oloszországban olyan, hogy mikor a katona nem tudja kívül beszélni, ovatosnak kell lennie.

Ezután egész szívmelegséggel beszélt Kossuthról, elmondva, hogy mindenki ismeri, szereti és tiszteli Turinban.

Tisztelgések az új érseknél.

Bpest, nov. 18.

Ma délelőtti Vasary Kolos hercegprímás több látogatást tett, nevezetesen Jenő főherceggel, Szilágyi Dezső, Bethlen András gr. és Josipovich Imre miniszterekkel, továbbá a főrendiház és a képviselőház elnökeivel.

Tíz óra után tért haza, ahol tisztelegtek nála Dessewffy Sándor csanádi püspök és Ráth Károly Budapest főpolgármestere, később Török János főkapitány.

Alig, hogy a hercegprímás megérkezett, a budapesti kegyesrendiek tisztelegtek Léway Imre tartományi főnök vezetése alatt; továbbá a várbeli fővárosi törvényhatósági tagok dr. Országh Sándorral éltek. Budapest fővárosi törvényhatósága szintén óhajta tisztelegni, de ennek időpontját későbbre halasztották, mivel a hercegprímás holnap, legkésőbb holnapután okvetlenül el fog utazni.

11 órakor a kath. kör nagyszámu küldöttsége gyűlt egybe az előteremben. Léway Imre tartományi főnök a kör tiszteletbeli elnöke üdvözlő lelkess, mély hódolattól és szeretettől áthatott szavakkal a hercegprímást, aki a következő szavakkal válaszolt:

Érsekprímási legkegyelmesebb kinevezésem folytán két esküt tettem le, az egyiket szentegyházam látható fejének képviselője, a másikat hazám koronás apostoli királyi előtt.

Ezen két eskü kettős, egymástól semmiféle körülmények között szét nem választható egyházi és hazafiai kötelesség buzgó teljesítésére kötelez holtomiglan.

Mindkét eskümet meg fogom tartani. Ha leszek hazámhoz, királyomhoz és törvényes alkotmányos kormányához. Ha leszek egyházamhoz és ennek látható fejéhez, kinek tanításától a hit és erkölcs dolgában „in rebus fidei et morum” egy vonalra sem térhetek el és tudva, akára nem is térek el soha. Ezen hűségemet a szent Atyához nem fogja megingatni, ha felséges uralomnak, királyomnak az apostoli szentséktől nyert páratlan kegyuri joga előtt mély hódolattal meghajolok, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy felséges uralom apostoli királyom e kegyuri jogát ép úgy fentartani fejedelmi jogának tekinteti, mint fentartani megvédeni politikai önállóságát, függetlenségét Magyarországnak, melynek koronájához az említett kegyuri jog köve van.

A mondottak szerint kettős kötelességem kétágú mérlegének egyik csúcsa egyházam másik hazám érdekeit tartalmazza; én két eskümnél fogva sem az egyik sem a másik serpenyőbe egy szemernyi hűtlenséget sem dobhatok bármelyik hátrányára s ha tölem nem függő viszonyok miatt a mérleg egyensulya megzavartatnék, minden erőmből arra kell törekednem, hogy az egyensuly helyreállítsassék.

Öszintén bevallom, ez képezi állásom legnehezebb súlyát.

Igaz! Elődeim, az esztergomi primások kimagasló alakjai: a Pázmányok, Lipayak, Szelepcsényiek, Széchenyiek, Eszterházyak, Csákyak, Barkóczyak és Bathányiak erényei fénylő oszlopként világítják be az utat, melyen haladnom kell vagy kellene; de nem téveszthetem szem előtt, hogy az idők megváltoztak, a politikai és egyházi viszonyok átalakultak.

A politikai téren: az aranybulla, mely évszázadokon át a nemzet palladiuma gyanánt tekintetelt, mely csakis kiváltságos osztályoknak csekély kötelezettség mellett nagy jogokat biztosított, a jog és törvény előtti egyenlőség alapján minden egyes polgárra kiterjesztett magna charta libertatisal, a rendi alkotmány, a felelős parlamentaris kormányformával cseréltetett fel.

Az egyházi téren: a katolicizmusnak helyzete, a melyekhez intézményeink, törvényeink a királyság megalapításától kezdve újabb időközönként folyamatosan szimultak, többi törvényesen bevett minden vallásfelekezetre különbség nélkül megállapított egyenlőség és viszonyosság mellett szintén megváltozott. Jelenleg tehát egyik téren sem lehet különös privilegium, hanem a fenálló közöri viszonyok.

szonyokhoz képest a cuique suumot igényelni és én nem is kérek egyebet egyházm. számára az államhatalomtól, amelyvel én a szíves és békés viszonyt helyreállítani, fenntartani nem csak kívánatosnak, hanem egyházm. és hazám érdekében szükségesnek is tartom.

A mint illetékes helyen kijelentettem, az államhatalomnak hi, odaadó, engedelmes alattvalója leszek, a meddig másik esküm engedi — az oltárig.

Tudom, hogy az oltárnál a más vallásu honpolgárokkal hitcikkelyeink különböző — volta miatt nem sorakozhatunk, de fennmarad számunkra egy oltár, a haza oltára, ahol együttesen áldozhatunk, egy tér a szeretet tere, hol találkozhatunk és kezet foghatunk.

A budapesti kath. körnek nyilvánított kegyes jóakarata biztosítékul szolgál a reményt nyújt nekem arra, hogy a magyarországi kath. hívek a felho. ottakban körvonalozott főpásztori és hazafiúi törekvésben támogatni fognak.

Midőn ezt kérem, fogadja igen tisztelt küldöttség megbízóik nevében nagybecsű figyelmükért és kegyes fáradozásokért mélyen átértett hálás köszönetemet és üdvözlömetet.

Egyveleg.

Orosz készülődés. Dubnába szállásmentek érkeztek, mert legközelebb Kutais és Nisni-Novgorodból két hadosztályt helyeznek at Dubnába és környékére. Mint hogy az ezredeket az éhínség által sújtott vidékekről való, az áthelyezés inkább közgazdasági, mint stratégiai rendszábnak tekinthető.

Orosz pénzügyi válság. A „Kölnische Zeitung“-nak jelentik Pétervárról: A pénzügyi válság már alig elviselhető. Moszkvában annyira felpörögtek a váltó-órák, hogy a jegyzőtől csak két nap múlva lehetett órást kapni. A „Bizsjevija Vjedemoszti“-kifejt, hogy Oroszország jóléte hosszú évekre károsítva van, miért is le kell mondan minden új kölcsönzési kísérletől.

Milán dolga. Dokics, az államtanács elnöke, a ki a kormány megbízásából Párisban tartózkodik, kikényszerítette Milán exkuriáltól, hogy mondjon le minden, az alkotmányból kifolyólag őt megillető jogokról. Milán eleinte határozottan vonakodott ezt megtenni és csak akkor engedett a kormány követelésének, mikor Dokics kifejtette előtte Szerbia jelenlegi helyzetét, mely olyan, hogy a kormány csakis abban az esetben őrizheti meg az Obrenovic-dinasztia számára a trónt, ha az ex-király minden időre lemond Szerbiával való minden összeköttetéséről. Az appanage kérdésében a kormány azt a kötelezettséget vállalta, hogy törvényjavaslatot fog a szkupstina elibe terjeszteni, melyben az appanage részére biztosítottatik. Milán ellenben jövő hó 14-én Párisban az ottani szerb ügyvivő előtt írásbeli nyilatkozatot ad, melyben tünepélyesen lemond a szerb hadseregben viselt tábornoki rangjáról, összes polgári jogairól, továbbá arról, hogy fiának neveltetésére bármint befolyást is gyakoroljon, ehhez képest lemond a fia fölött való gyámsági jogokról és kötelezi magát, hogy soha többé nem tér vissza Szerbiába.

Az egyiptomi kérdés. A „Standard“-nak jelentik Párisból: Salisbury tudatta Rusztem pasa londoni török nagykövettel, hogy ő, — Egyiptom kitérésének időpontja ma még nem állapítható meg — kész tárgyalásra lépni Törökországgal az iránt, hogy egyezség jöjjön létre az

egyiptomi ügyek szabályozása tárgyában. A porta megkereste Salisbury kormányelnököt, utasítsa a konstantinápolyi angol nagykövetet, hogy lépjen tárgyalásra a török megbízottakkal, bár a porta tudja, hogy, a nagykövet ellenzi e tárgyalásokat.

A hadügyi magyar albizottság

Bécs, nov. 18

A hadügyi albizottságban tegnap szóba került az Uselac-ügy. Az ellenzék részéről Beöthy Ákos vetette föl azt a kérdést, hogy a Fiumében és Jellasic sirjánál történtek után mi akadályozza a hadügyi minisztert a volt bán nevével nevezett gyalogezrednek Fiuméből máshová helyezéséb-n? A vita kettős mederben folyt. Az egyiket Szapáry gróf miniszterelnök hasította attól érdeken, hogy Beöthy Ákos olyan kérdést bolygat a delegációban, melyre ő már megfelelt a képviselőháznak s e lépés az ő szavahihetőségében való kételkedéshez hasonlít. Ez volt a vita meddőbbik, holt ága. A másik ág a helyőrségi állomás kérdését mosta. A kormánytól részint azt a kitérő választ kaptuk, hogy a csapatok elhelyezése a korona felségjoga, — részint azt, hogy a hadsereg területiális elrendezésének elvéhez „híven“ Fiume a való határos két hadkiegészítési terület közül kapta helyőrségül az egyik terület csapatát. E felvilágosítás törvényes alapja igen gyöngye, mert a területiális rendszerek „híven“ Fiume a szomszéd területből ezredet vinni nem volna szabad, — a mi pedig a korona felségjogát illeti, ez csak a vezérlet, vezénylet és belső szervezet ügykörüre szorítkozik, — a csapatelhelyezésről szóló intézkedéseket a korona számos törvényünkben megosztotta a törvényhozás többi faktoraival. A delegáció albizottsága az ügy fölött napirendre tért.

Nagyszabású vita támadt az egyévi önkéntesekről szóló kimutatásoknál is. A hadügyi miniszter elismerte, hogy az egy évi önkéntesi intézménynek hiányai vannak, csak hogy az intézmény életbe lépése óta lefolyt idő rövidsége miatt még nem lehet róla ítélet mondani.

Aztán megkezdtek a hadügyi költségvetés tárgyalását. Az ellenzék delegátusok programot kértek a hadügyi minisztertől és főleg a véderő-törvény kereteinek túllépését feszegették. Fejérváry honvédelmi miniszter a vitában a véderő-törvény tárgyalásakor elfoglalt álláspontját iparkodott igazolni. Szóba került a nemrég megjelent füzet, a melyről azt mondták, hogy azt a hadügyi miniszter tudtával és hozzájárulásával írták.

Ime a tudósítások:

Az Uselac-ügy.

A magyar delegáció hadügyi albizottságának mai ülésén Tisza Lajos gróf elnököl.

A közös miniszterek mind jelen vannak, a magyar miniszterek közül eljöttek: Szapáry, Fejérváry, Szögyén és Wekerle.

Folytaták a múlt évi delegációsális határozatokra adott hadügyi miniszteri választ tárgyalását. A csapatok területi elhelyezésének kérdésénél felszólal.

Beöthy Ákos, ki elismeri, hogy a területiális elhelyezésre vonatkozó határozat foganatosított, de nem egész meveségében, ennél fogva nem aggályos, ha egyes ezred más helyre tétetik át. Ennek kapcsán javasolja: „Egyben pedig utasítsák a hadügyi kormányzat, intézkedjék oly értelemben, hogy a 79. Jellasic-ezred Fiuméből más helyőrségbe helyeztessék át.“ Ismerteti az Uselac-ügy parlamenti történetét; tüzetesen foglalkozik a miniszterelnök az Uselac-ügyben a magyar parlament adott válaszá-

val. Kérde a hadügyi minisztert: kifejezte-e fegyelmi szempontból minő következzése van; kifejezte-e azt, hogy a hadügyi miniszter helytelenítet a Jellasic-ezred sorkioszuszását és szándékozik-e a Jellasic-ezredet áthelyezni.

Bauer br. hadügyi miniszter Beöthyvel szemben kijelenti, hogy a hadsereg diszlokációja és beosztása a korona felségjoga és ehhez képest helyezték a 79. gyalogezredet Fiuméba, az ezred mozgósításának lehető könnyítése végett. Egy pillantás a térképre mutatja, hogy a mondott célra csak az otcaci vagy a károlyvárosi ezredet volt lehetséges Fiuméba áthelyezni. A választás a 79-ik gyalogezredre esett. Beöthynek egyik későbbi megjegyzésével szemben kijelenti a hadügyi miniszter, hogy az illető afförban Szapáry gr. miniszterelnök nyilatkozatai a hadügyi miniszter hozzájárulásával tették meg. Eset alkalomával kiszabott büntetéseket illetőleg a hadügyi miniszter kijelenti, hogy a büntetéseket ő maga rendelte el, közölte a hadtestparancsnoksággal és szolgálati uton tudomására hozták az ezrednek.

Szapáry gr. miniszterelnök különösképpen tartja Beöthy eljárását, hogy a magyar kormányelnöknek a képviselőház előtt tett nyilatkozatát oly színben igyekezék feltüntetni, mintha valóságának a hadügyi miniszter által való bizonyítására szükség volna. Ebben az eljárásban az ő működése ellen irányult inszinuációt a leghatározottabban visszautasítja.

Bolgár Ferencz védelmezi Beöthy álláspontját. Szerinte a Jellasic-ezred áthelyezésében katonai okoknak kell irányadóknak lenni. Az ezrednek Fiuméből való áthelyezését szükségesnek tartja.

Szapáry gr. miniszterelnök újlag utal arra, hogy mindazt amit a magyar törvényhozás előtt kijelentett, a hadügyi miniszterrel való előzetes megállapodás alapján mondta.

Pulszky Ágost nem akar a delegációk által olyan határozatot hoztatni, mely azok hatásköréhez nem tartozik. Az, amit Beöthy akar, már nem az ellenőrzéshez, hanem a hadügyi adminisztrációhoz tartozik. Súlyt helyez arra, hogy a hadügyi miniszter jöjjön is, ha ily esetek fölmerülnek, saját kezdeményezéséből tegye meg a szükséges intézkedéseket, tekintet nélkül a más részekről történő helyes vagy helytelen felszólalásokra.

Asbóth János az Uselac-ügyben fenforgott sérelmet teljesen orvosolva látja.

Rakovszky István előadó ajánlja a régi határozat fenntartását, továbbá konstataálni kívánja, hogy az Uselac-ügyben az országgyűlés a miniszterelnök választát tudomásul vette s így Beöthy határozati javaslatának mellőzése által az országgyűlési határozattal szemben ellentét nem áll elő.

Beöthy kifejezi, hogy nem kételkedik a miniszterelnök szavaiban, csak azoknak megerősítését kívánja a hadügyi miniszterrel. Megjegyzi, hogy Fiume nem tartozik a Jellasic-ezred kiegészítési területéhez. A többség itt is a korona mögé buvik: a határozat nem képez prejudiciumot, mert ha utasítani lehet az elhelyezésre általában lehet egyes esetekben is.

Fejérváry báró honvédelmi miniszter konstataálja hogy Fiume városa csak tengerészeket állít ugyan, de közvetlen a Jellasic ezred hadkiegészítési területébe mellette fekszik; az elhelyezésére általában nem lehet egyoldalú határozatot hozni.

Gajáry megjegyzi, hogy az ugynevezett hadseregkérdés nem egyéb mint egyes helytelenített jelenségek tendenciózus felfuvasa közjogi agitációs célok végett.

Szapáry miniszterelnök konstataálni kívánja, hogy a képviselőházban általa mondottak nem ellenkeznek a hadügyi miniszterrel mondottakkal. O csak azt állította, hogy az ezred elhelyezése a hadsereg területi beosz-

tásával van ellentétben. Ezt mondotta a hadügyi miniszter is.

Ezután az albizottság által az előadó által javasolt határozati javaslat fogadtatott el.

A bécsi Krach.

Bécs nov. 18.

A képviselőház ülésén elnök tiszteletteljes meleg szavakkal emlékezik meg Clam-Martinitz Richard gr. elhunytáról.

Jaworski interpellációt intéz a miniszterelnökhöz, minő intézkedést tett egy bécsi lapnak azon merőben valótlán hírvélszembé mely a pénzpiacra nagy mérvben nyugtalanítólag hatott és az állam hitelének ártott s vajjon igénybe vette-e a miniszterelnök a lap szerkesztőségének ajánlközását, hogy legilletékesebb helyről eredő ohajra meg fogja nevezni azon forrást melyből a hírt vette, hogy ekkép a miniszterelnök eljárásának eredményéről a háznak mielőbb jelentést, tehessen Hilsberg, Kaizl, Morsey, Steinwender és Lueger ugyanezen ügyben interpellálják meg a kormányt.

Gr. Taaffe miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a kormány osztozik a háztagjainak megbotránkozásában a legutóbb terjesztett szenzációs hírek és tözsdemanőver felett és a leghatározottabban elítéli azokat. (Élénk tetszés.) Ezen eljárás megvizsgálására a bécsi tözsdékamara külön bizottságot küldött ki.

A bécsi cs. és kir. ügyészség már megindította a bűnvádi elnyomozatot e kérdésben. (Tetszés.) A kormány a maga hatáskörében a legerélyesebben támogatni fogja e törekvést, hogy az említett eljárás teljesen kiderítessék, — és a bűnsők megbüntetessenek. (Élénk tetszés.) Azon kérdésre, melyet egyes interpellálók a „Wiener Tagblatt“-ra nézve intéztek a miniszterhez, kijelenti, hogy, hogy nevezett lap nem tartozik az u. n. félhivatalos lapok közé és semmi nem támogatást a sajtóalaptól nem élvez, valamint kijelenti, hogy a viszony, a melyre az interpellálók céloztak, a kormány és a nevezett lap közt nem létezik. (Élénk tetszés.)

Lueger és Heilsberg indítványára a ház elhatározza, hogy azonnali megkezdési a válasz feletta tárgyalást. Lueger azt mondja, hogy a „Wiener Tagblatt“-ot egész Bécsben félhivatalos lapnak tartják. A „Tagblatt“-ellen megindítandó vizsgálaton kívül a szólo a lengyel klubtól is elvárja, hogy vizsgálalatot indít, mert azt állítja, hogy a képviselők közt is vannak olyanok, akik a tözsdén játszanak.

A szónok erőlyes eljárást követel és kívánja, hogy ő Felsége szent személye ne vonassék be a pártkülzdelmekbe. Bilinski kijelenté, hogy a tényről magáról van szó, tekintet nélkül a lapra s a feladat az, hogy az igazság kideríttessék. A lengyel klub mindent megtett, amit a ház becsütetének fenntartása érdekében megtennie kellett. A lengyel klub erőlyesen fog törekedni arra hogy tisztába hozza a teljes leplezetlen igazságot. Taaffe gr. miniszterelnök helyreigazítja Luegernek amaz állítását, hogy a „Wiener Tagblatt“ megkapta az elárusítási engedélyt. E lap, oly lapnak a folytatása, mely már birt ezen engedéllyel. Szólo nem akadályozhatja meg azt, hogy ellenzéki lapok is kérdezősködjének a sajtó-irodában és ott információkat szerezzenek. A „Tagblatt“-e tekintetben csak úgy bántak el, mint a többi lappal. A mi azon állítás illeti, hogy hírlapírók jönnek hivatalba úgy csak hízgelő a miniszterre nézve az, hogy az eszmék oly tárházat fetételezik nála. (Élénk tetszés.) Kaizl a miniszter válaszában második részével nincs megelégedve, és az elárusítási ügy reformját ohajlja. Szólo pártja az ügy fejlődését figyelemmel fogja kísérni. Etre az ülést beakasztették.

En is azt mondtam neki — válaszolá Mili vidáman nevetve, de holnap mindemegutdók tőle, mert a Charing Cross Hotelben, hol Lindsayné szálya van, megfogom őtet látogatni.

A templomban nem sok időnk volt a magyarázgatásra, épen csak az adressét kérdeztem meg.

— És ő még mindig Fáne kisasszony?

— E kérdést Henry intézte Milikéhez egészen hidegen beszélve. Mili meglepetéssel nyitotta ki a szemét.

Az ám! — Dacre ur, én nem mondtam, hogy a regénynek az utolsó fejezete meg van írva, és azt hiszem, hogy a Róza könyve inkább uti leírást fog tartalmazni, mint regényt.

Mióta nem láttuk Ausztráliában volt, és Uj Zélandban, s csak néhány nappal eelőtt érkezett Londonba. Sok mindent láthatott ami meglephte — az emberek mindig az tessik midőn messziről úgy szölvá a föld másik oldaláról jönnek vissza, de semmi sem lephette meg annyira mint az, hogy egész véletlenül a Maud eskütvőjén találta magát.

— Ugy van, semmi! — hallottam Henryt mogorván mormogni. — Ekkor Mili az ő pajzán vidám arczát felém fordította.

Maud, tudad, hogy ő haza jött? kérdé vagy tudál bár mi egyebet róla?

Igen — nem — azaz, hogy — Henry! — kiáltam élesen mert volt valami a réam vetett tekintetében, mi úgy járta keresztül szívemet, mint ha két döftek volna beleje.

(Folyt. köv.)

Székelv vasut?

A „Magyar Hirlap“ mai számából vettük át ez aktualis értékű cikket:

Nagy ünneppélylyel készül megnyitani a székelv vasutat az érdekeltség. Tudniillik azt a vasutat, mely Brásóvt köti össze Kézdi-Vásárhelylyel. Az ünnepségen jelen lesz a vidék apraja-nagya; esetleg miniszter is lesz, díkező és lelkesedés pedig bőven.

Kétségtől értékes tény, — a mint a félhivatalos dithyrambokból olvassuk, — hogy a Barcásaság és Háromszék be lesz vonva a vasuti hálózatba, s ez értékes tónnyal szemben nem is kutatjuk a hozott áldozatok nagyságát: egyelőre megnyugszunk abban, hogy nyereség lesz ez a vidéknek s valóban egy régen érzett szükség pótlására első lépés lesz e vasut.

De a dithyram bizony nincsen megérdemelve, sőt az egész eljárás a legkomolyabb kritikát méltán hívja ki maga ellen.

A székelvességnek életérdeke a vasut közgazdasági és politikai okokból, de ugyancsak érdeke az anyaországnak is, hogy e vasut minél hamarabb és mennél tervszertibben építessék ki.

Széchenyi gr. idejétől fogva az volt a kombináció, hogy a határvonalat lehetőleg megközelítő öv-vasut csatolja egybe az egész Székelyföldet az anyaországgal; oly vasut, mely Maros, Gyergyó, Csik és Háromszékot egybe szorítsa s egy hálózat tagjává tegye. Egy ily vasut lett volna első kiindulási pontja az a nagy garra, kétségtől sok jóakarattal, az bizony nagyon is tisztán elméleti becsület hirdetett frazeológia megvalósításának, mely a székelv ipar teremtését és a székelv bevándorlás megállítását hirdette, persze, hogy csakis hirdette.

A székelv álláspont is ez volt.

Háromszék állandó idegenkedéssel fogadta a vasuti kombinációkat, melyek Brásóval, a határszéli várossal, mely az ország központjától legtovább van, lett volna ki- vagyva összekötött. Természetesen érdekei szempontjából Földvart, vagy a még feljebb a Kőpeczet ohajította kiindulási pontul, közelebb ohajította jutni Kolozvárhoz és Budapesthez, mint Brásóhoz.

Ezen felfogás egészen természetes volt. A Székelyföld minden érdeke felfelé irányult: közgazdasági és politikai egyaránt s ugyanezen érdeke-iránylat lehetett jogosan az ország felfogás is.

A mi megváltoztatta ezen felfogást az a másik csatlakozás kilátása helyezésére Akár Szászregennél, akár Udvarhelynél, csatolva a vasuthálózatba, a székelv vasut nyert volna Kolozsvár és Budapest felé sokkal rövidebb és természetesebb kapcsolatot, mint Brásó felé akár Brásóval, mint feljebb, s így ily eshetőség mellett csak ugyan nem volt volna indokolt az a csatlakozásnál mellőzni Brásót, mint az utolsó végpontot. Két csatlakozás mellett az utolsó csatlakozás természetes pontja csak Brásó lehetett.

Es most úgy áll a dolog, hogy meglesz az alsó csatlakozás, mely a felsőre tekintetből fogadtatott el, de a felső még sehol. Nem is említtük, hogy véltünk szerint valóságos bűntudat ország vitális érdekei vélszembeni egy közgazdasági, mint politikai és stratégiai indokokból, évről évre huzni halasztani az első fontoságú nagy vasut létesítést, csak arra kívánunk szorítkozni, a mi legkeves helyet ma.

Ez pedig az, Háromszékot meggyógyt bevittük Brásóba, s Brásónak kiszolgáltuk Háromszékot mert Háromszék, jelenben tisztán és kizárólag Brásónál foglalkodni a világgal, míg t. i. a felső csatlakozás ki nem épül.

Ez pedig jelenti azt hogy Háromszék még közelebb lesz Bukaresthez, és még inkább elszakítva Budapesttől mint abban az időben, mikor mindkét irányban csak tengelyre kellett.

De még egy eredmény éretik a. Nem tetesen a székelv megyék közös érdeke meglesznek. Gyergyó gravitál Szászregénre, Gáludvarhelyre és Kézdi-Vásárhely Brásóval, a kapos, a mely őket egytűvé és egytűvé Nagy Magyarországhoz lett volna hivatalosan, szerte-szét darabolva és az agy megépülő rész odavirazi őket ki a határvonal Brásóhoz, hadd közlekedjenek ott és csak Nagy Magyarországgal.

No, ha ez székelv vasut hát akkor nem értjük e szót; ha pedig brásóval akkor nem értjük a vasuti politikát.

Nem hisszük, hogy ha ezt a ridég állást komolyan megfontolják Háromszék ne csappana meg kissé az örömmámor s szölvála meg pár józanító hang is a közéletben lelkesedés harsonájában.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA“.

1891. november 19

Keserű pohár

ANGOL RECÉNY.

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára fordította: Amica.

IX.

(Folytatás.)

(18)

Felém fordította a fejét, s a szívem nagyot dobbant örömben midőn szívből csak komoly biztató s megnyugtató kifejezést olvastam ki. Az legalább bizonyos volt, hogy téged nem látott meg, és nem gondolt rád.

— Vajon véletlenségből vagy szándékosan történt-e, hogy azzal a borzasztó szemrehányással arczodott, a templom pitvarában ismét találkoztunk? Nem tudom, és most már úgy is mind egy, csak azt tudom, hogy abban a pillanatban minden sérelmed megvolt boszulva, s boldog jövőmnem minden viziója eloszlott.

— Talán emlékezel, hogy a jelenet miképen végződött én nem emlékezem. Egy hirtelen jött örületes bémultság fogott el, kiállhatatlan fájdalomnak a helyét tompa közönyösség váltotta fel.

Gépiesen foglaltam el helyemet a kocsiban, s magam mellett helyet csináltam férjemnek. Gépiesen tépdeltem menyasszonybokrétámnak fehér virágait, míg a szörzörzörök hópehelyként lepték el a kocsiszőnyegét, s vártam a szemrehányások árját, melyet az általam oly kegyetlenül megosztott férfi bizonyosan réam fog zúdítani.

— De a pillanatok lassan és szörnyű uszezen teltek.

A kocs színté a Hotel ajtaja előtt állott midőnt Henry az ajkait kinyitotta. Neki éppen mint nekem, de talán neki még sokkal inkább mint nekem, ez a tragédia borzasztó valótlannak tetszett, Henry nem tudta rögtön megvetéssé változtatni, és elismerni, hogy az, a kit feleségévé tett a legnagyobb ellensége.

— Róza most már mindent értek, de akkor nem voltam képes reá, s az a természet ellenes halgatás némi reményt ébresztett keblemben. Kezemet bátortalanul tettem az övére, s kérő hangon mondtam:

— Henry, nincsen e napon hozzám semmi mondanivalód?

— Rögtön megfordult, tekintete találkozt az enyémével, és azt kívántam, hogy bár ne szótam volna. Nem azért mint ha szemem haragosak vagy dühösek lettek volna, de oly mélységes fájdalom volt azokban, hogy megrémültem tőle.

— Várj! — válaszolá, sajátos hangon. Még képtelen vagyok reá, majd később megértem, és akkor —

— E befeszeten mondatban volt valami homályosan fenyegető, ámbar a legközelebb és prózaibb módon lett félbe szakítva a kocs megállása által a Hotel ajtaja előtt.

— Ekkor nagy szívbeli könnyebbülésel éreztem, hogy a privát beszélgetésre nincs többé alkalom mert a következő pillanatban barátaink szerencse kíváncsián fogadtuk. Vajjon — gondoltam magamban — szerencse kíváncsi hangzanak-e gyakran ily sértő gunyolódások az új házasko füleiben?

Egy párszor Henryre pillantottam, midőn a szököttnál ömléngőbb vagy tréfásabb mondatot hallottam, de az arca ámbar nagyon halvány volt, teljesen érzéketlennek látszott, a szemében alvó veszélyes tüzet csak

Végre bevégződött a reggeli felköszöntökkel mondtak, egészségünkért ittak, s épen azt gondoltam a felmentés pillanatára elérkezett, s reménylhetem hogy félre vonultak, midőn a Nesbit Mili csengő és rettenetesen érthető hangja érinté fületem.

Nem volt különös, hogy Fáne Rózát ma reggel a templomban látták? És elgondolni, hogy ő csupa véletlenségből jött oda, — vagy is inkább a kis növendékei szeszélyéből?

— Miután Henry mellett ültem, azt képzeltem hogy szívénem a nehéz dobogását hallom.

Hallgatását és beszédét egyaránt rettegtem, féltem attól, hogy Mili mit talál ismét mondanai s úgy tettem mint ha azt a mit már mondtott nem hallottam volna jelentéketlen s nem mennyasszonyhoz való közönséges beszélgetésbe kezdtem.

De Henry akibez szavaimat intéztem nem hallgatott és nem ügyelt réam, éő szemem mohó érdeklődéssel tapadtak a Milike csinos kihívult arczára s a szó teljes értelmében csüggeni látott az Mili és társa dr. Nilson szavain, a ki azt válaszolá:

Ah kinek a gyermekei voltak azok? Nem tudtam, hogy Fáne kisasszonynak ily fiatal rokonai vannak.

Mint, hogy nincsenek is, azok a tanítványai, ámbar úgy látszik, hogy nagyon szeretik Rózát, tudom, hogy én bizony egyik nevelőmn után sem bontoltam. Az is igaz, hogy azok mind egy szálj zsémbes vén kisasszonyok voltak, de Róza olyan kedves — enni való kis tanítója lehet a gyermekeknek!

De hova rejtette el magát annyi idő óta? Kérdé doktor Nelson. Oly titokzatosan tűnt el Slocomból mint akár egy regényhős.

Kolozsvári Athletikai Club részvéte.

A K. A. C. benső szeretettel viseltetett elhunyt báró Jósika Lajos elnök iránt. Boldogult főúr kezdetől fogva elnöke volt klubnak, felemelte azt arra a színvonalra, melyre a klub elismeréssel voltak iránta. A klub működését mintául vették a klub tagjai. Elnöki elhunyt alkalmából klub alapító tagja, báró Jósika Sámuelhez értekezést intéztek, melyben az őszinte fájdalom közvetlen hangon nyilatkozik. Az elhunyt részvéte:

Méltóságos báró Ur!
Mélyen megrendülve járunk a méltóságos báró Jósika Lajos elnök iránt, aki a mi szeretettel és felelősséggel elhunyt alkalmából igaz részvétünkkel és nagy fájdalommal, a mennyire nehéz bántalmat elkapott, hangokat adjunk.

Ugyolyos a mi bánatunk, hogy magunkat sem igazán vigasztalni és nem csoda, ha a nyilatkozatban a klubunkban dúló fájdalom szót találunk.

A nagy méltósága elhunytával veszített a haza, a nemzet, az egyház, a család és az egész társadalom, a legnagyobb veszteség érte klubunkat, mert a mi méltóságunk majdnem pótolhatatlan.

A házának, nemzetének, egyháznak, családnak és klubunknak maradtak még támogató háfi fia és fenei tagjai, de klubunknak egyenesen éltető lelke távozott el.

A boldogult nem csupán elnök, hanem alapítója, tanácsadója — egy szóval atyja volt egy klubnak.

Keltek ezeknek, működésükben és felvirágzásukban az ő nemes és fénylelő szelleme nyilatkozott a klubunkban.

Fényes példájával tűzszólként világított előttünk.

Valóságos mintatérkép volt, ki testét és jellemét a klubunkban fejlesztette tökélyre, ki nem csak szóval és tettei mondotta és tanította, hanem egész életével mutatva meg, hogy milyen az igazi gentleman.

És nekünk tudnunk kell, hogy a beszédes ajkú elhunyt és az azzalok végképen lelakadtak.

Elkövetése mely s tán be sem tölthető ürt hagyott hátra közöttünk.

Ilyen nagy veszteség sulya alatt nem vagyunk képesek vigasztalni szavakkal nyújtani a közfájdalmat, hanem csendes megadással nyugtunk meg a mennyi elhunyt példájával tűzszólként világított előttünk.

A Kolozsvári Athletikai Club
Kolozsvár, 1891. évi november hó 10. én.
KÖVÁRY MIHÁLY ILLING SÁNDOR
alelnök titkár.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 19.

Üdvözlő sürgöny az országos 48-as pártnak. Az országos 48-as párt kolozsvári intéző bizottsága Ugron Gáborhoz, mint az országos 48-as párt elnökéhez a következő üdvözlő sürgönyt küldötte:

Ugron Gábor országgyűlési képviselő urnak Székelyudvarhely.

Az országos 48-as párt végleges megalkulását üdvözlöljük, elveit osztjuk, működését helyesljük, politikai küzdelmeiben részt veszünk.

Az országos 48-as párt kolozsvári intéző bizottsága.

Isten tisztelet. Erzsébet királyné őfelsége neve napja alkalmából ünnepélyes istentisztelet volt ma d. e. 10 órakor a főtemplomban. Az istentiszteletet Belső Béla kanonok plébános fényes segédlettel vezette. A korábban a kolozsvári dalártnak énekelte nagy hatással. Az offertórium csodálatos szövegét Bokros Ilona k. a. énekelte gyönyörűen. Az új templomba az istentiszteletben részt vett a Kolozsvárt állomásozó k. a. k. s. honvéd tisztek, a városi hatóság, a megye, a kir. tábla, a kir. törvényszék, erdélyi, pénzügyi igazgatóság, a vasúti illetékes, pénzügyi igazgatóság, a vasúti illetékes kara illetve tagjai testületileg.

Diszlocálás. Az őfelsége Erzsébet királyné névnapja tiszteletére mára tervezett diszlocálás a színházban előfordult több rendbeli megbetegedés következtében holnap 20-ikán tartatik meg a „Hun utódok”-kal. Legközelebb Schiller „Don Carlos”-a kerül színpadra. E. Kovács Gyula fordításában és rendezésében, gondosan betanulva s a legjobb legjobbjai kiegészítéssel.

A liszt drágul roppant mérvben. Az a minőség, a melynek kilója csak nem régebben 13 kr volt, ma 17 kr. Tehát 4—5 krral hágott egy kiló. A szegény emberek panaszkodnak, mert a jövedelem, a munkabér marad a régi árat szerint. A liszt ára is még mindig magasnak áll.

Eljegyzés. Dr. Rohonczy Lajos, Kolozsvár megye árkaszékének jeles jegyzője a tartalékos hadnagy, ma tartotta eljegyzését Dr. Molnár Sándor kolozsvári kútnő ügyvéd és a bájos leányával, Molnár Paulinnal.

Halálozás. Városunk egy jeles polgárát szaktította ki a halál szeretetei között. Quilla István városi polgár székelykereszt és a kolozsvári Magyar szabó társulat elnöke, folyó hó 18-án reggel háromnegyed 2 órakor élete 68-ik boldog házassága 43-ik évében hosszas szenvedés után, végtelenségig következtében meghalt. Temetése ma d. u. 3 órakor történt a rom. kath. egyház szertartása szerint szentegyház utcán 7 sz. szállásáról, melyen a rokonok is.

merősek és tisztelők nagy száma vett részt. Az elhunytat gyászolják: özvegye gyermekei és nagyszámu rokonság.

A szepítő-egylet javára egy forintnyit gyűjtötték ki. Ajjai Lajos, Budai fivér, Mamics János Szabó Kálmán, Szentkirályi Lajos. Az egyület választmánya a nemesszövületnek halál köszöntését nyilváníta.

A siketnémák intézetének szelvényes gyűjtés gyanánt Keserő Mózsné. postamesternek Magyar-Görbő 4 ft. a páncsai-csehi m. kir. postahivatal 1 ft 21 kr. a szelvényes m. kir. postahivatal 20 kr. adakoztak, továbbá a csarodai hely, hitv. egyházközség 1 ft adományt küldött. Az intézet felügyelő bizottsága a nemesszövület adakozóknak halál köszöntését nyilváníta.

Meghívó. A kolozsvári tud. egyetemi kör f. hó 22-én vasárnap d. e. 10 órakor közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívhatók. Tárgysorozat 1. Tisztviselők lemondása. 2. Elnök és új tisztviselők választása. Kolozsvárt 1891. 19. Réthy Gyula e. i. alelnök. Komin János e. i. főtitkár.

Gabonárák. A mai kolozsvári hetivásáron a gabonamétek ára újra nagy emelkedést mutatott. Egy nagy véka őszi buza 2 ft. 70 kr. tavaszi 2 ft. 30—2 ft. 40 kr. rozs 1 ft. 80 kr, kukorica 1 ft. 50 kr. zab 70 kr. volt.

Az „Ungaria” novemberi füzeté is megjelent, díszes kiállításban gazdag tartalommal, Moldován Gergely egyetemi tanár nagy gondallal készíti a folyóiratot, melynek célja a magyar kultúrának, a románok között, a román magyar barátságának szolgálatát tenni. Előfizetési ára egy évre 5 ft, fél évre 2 ft 50 kr. Az összegek Moldován Gergely szerkesztőhöz küldendők Kolozsvárra.

Egy öt esztendő árva fia gyermekét, kinek apja anyja elhalt, s többi 4 testvére már elhelyezkedett, ki fogad örökbe? A gyermek egészséges, szép és igen kedves. Ajánlatok az Elméhez, Sándor József t. alelnök kezéhez intézendők Kolozsvárra.

Szállítás a kolozsvári m. a. v. üzletvezetősége részére. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarával a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége közölte az 1892 évi anyag nevek szállítására kiírt pályázati hirdetményét és szerint szállítandó lesz különféle agyag, cserép, kő, aszfalt, kerámia, mész, pala, téglák, anyag fagyú és steáringyertyák, olaj, szappan, öntöttvas-ajtó és kályhaalkatrészek, deszkák, lécek, kerítés és távirat oszlopok, farudak, fedőzsindelyek, alátét, és feszítők, talicska, és targonczakerek, szerszámok, seprők, szalma, sás és gyékényárak, nemezők, robantószerkezetek, gyutacsok, kanóczok fegyverek, serét és lőpor, töltény, növényesemétek, dugványok és ültetvények, fa cserje és virágmagvak, faragott és hasított kővek stb. Ajánlatok f. évi december hó 15-ig adandók be. A részletes pályázati feltételek megtekinthetők az üzletvezetőségnek és a kereskedelmi és iparkamarának.

Vadas Jenő főerdész, erdőőri szakiskola igazgatót őfelsége selmeczványi erdőakadémiai rendes tanárának kinevezte.

Pályázat. Szilistyei járásbírósnál járásbírói állás.

Kinevezés. Simonis Márton a segésvári, Szabó Ákos az erzsébetvárosi adóadóhivatalhoz adóosztály kinevezetett.

Hetivásár. A beállt rossz idő miatt gyege volt a behozatal. Az árak is emelkedtek. A kik hoztak be valamit, azok jól adhatták el, de a fogyasztó közönség a napi szükségletre való bevásárlásnál többet kellett, hogy kiadjon, mint más alkalmakkal.

A két §-os törvény. A hivatalos lap tegnapi száma közli a vármegyei közgazdászról szóló törvényjavaslat szentesítését. Az a hatalmas kötet — az eredeti törvényjavaslat, — mely év elején a képviselőház asztalára került, bizony sok bajt okozott volna a havatalos lap szedőinek és korrektorának a azonkívül igen sok folytatás is kellett volna ügyelni, — de az a két §, melyre a javaslat szigorodott, nagyon szerényen megvonul s a szentesítési záradékkal együtt sem tesz ki egy ciceró-hasábot. Most már a két §-os törvény szent.

Farkas Menyhért mestersege. Szegedről írják, hogy az ottani kerületi bíróságon Farkas Menyhért, a lottó-király most nagy buzgalommal tanulja a cipész-mesterséget. A napokban már elkészítette az első pár cipőt. Fogsága alatt Farkas Menyhért annyira megtanulhatja a mesterséget, hogy kiszabadulása után akár üzletet is nyithat ily cég elatt: Farkas Menyhért cipész.

Rendőrök és katonák harca. Brüsszelből jelenti egy távirat, hogy az oda való helyőrség harminc altisztje és katonája a múlt éjszaka összeveszett a rendőrséggel. A katonák kardot rántottak a rendőrökre, a kik hat embert letartóztattak köztük. Iszonyú verekezés támadt. Egy rendőrtisztviselő súlyosan megsebesült.

Kettős gyilkosság Vécésén. A fővároshoz közel eső Vécés községet kettős gyilkosság tartja izgatottságban. A gyilkosság a kis község jóra való lakosságának annál nagyobb pánikot keltett, mivel husz év óta nem történt a helységben hasonló eset. A gyilkosság részleteiről a következőket jelen-

tik: Vasárnap este a vécsesi nagy vendéglőben mulatott Fröhwrth Ádám mészáros s mulatás közben összeszóllalkozott Bekker Lőrinc és deim Lőrinc két kisbírakkal. Midőn Bekker és Deim sértetgetni kezdték, Fröhwrth Bekkert arcul ütötte s azután haza szaladt, de Deim Bekkerral együtt utána ment s a házuk udvarában megtámadták. A zajra kijött Fröhwrth apja, Fröhwrth Ignác is, ki szintén a dulakodók közé keveredett, mire Bekker kést rántott elő s azt teljes erővel az öreg Fröhwrth oldalába dőtte. Ugyan e pillanatban leszurta a fiatal Fröhwrthet is. Mire az orvosi segély megérkezett, már mind kettő kiszenvedett. Bekker és Deim erre visszamentek a kocsmába s tovább mulattak. A kettős gyilkosságról rögtön értesítettek a kispesti csendőrséget, hennan még az éjjel két csendőrt küldtek ki a gyilkosság színhelyére, kik a gyilkosokat reggeli két órakor elfogták s a monori járásbírósnak börtönbe szállították. A meggyilkoltak holtestét tegnap boncolta fel Garami közorvos s konstataulta, hogy mindkét áldozatnak a tétője van át szurva.

„Krisztus élete” és „Krisztus Pilátus előtt”. Munkácsy e világhírű képe lesz ma látható a bel-közép utcái Photo-plaszticumban: A hol e két képsorozatot ez ideig be lett mutatva, mindenütt nagy tetszést aratott. Felhívjuk rá közönségünk figyelmét.

Színészet Székelyudvarhelyen. Tólvölgyi Béla kezdő színigazgató mint székei ember hazájában Sz.-Kereszturton kezdte meg működését jól szervezett színtársulattal, melynek kitűnő tagjai Tólvölgyi, Molnár Gizella, Rajzáné, Szabó Etel, Szűcs Margit, Tólvölgyi Béla, Rajzáné, Kolozsvári József, Ujvárosi Albert, Pálfi. A székei rokonok annyira pártolták, hogy vasárnaponként a közönség fele vissza kellett menjen nem fért be. E hó 10-én Székelyudvarhelyen kezdte meg előadásait „Hitves” cz. darabban. Tólvölgyinek érdeme, hogy holmi fércművekkel nem kizozza a lelkes közönséget.

Megkínzott asszony. Bihar-megyében Rogoz községben Vlád Mitra oláh gazda arra a felfedezésre jutott, hogy felesége hűtlennel megcsalja. Példáson akarta megbüntetni az asszonyt, de mégis úgy, hogy nagy időre be ne csúszkál. Összekötözte a hűtlennel teremtést, s felhúta a mesteregerendára. Itt lógott a megkínzott asszony teljes hat órán keresztül, az ura pedig jó ideig gyönyörködött szenvedéseiben. Végre a szomszédok mentették ki az asszonyt kínos helyzetéből.

Az új bolgar pénz. Egy szófiai távirat szerint, a Koburg fejedelemségével ellátott új ezüstpénzek első szállítmánya a napokban érkezik Szófiába. E pénzeket a hivatalnokok fizetése révén hozzák forgalomba a közönség közt. A pénzeket — a mint tudva van — a körmozbányai pénzverőben, a budapesti ipar- és kereskedelmi bank vereti.

Botrány a templomban. Szerb-Csejg torontáli községben nagy botrány történt. A szerb templomban éppen esketés folyt, melyet azonban Tiyrity Váza csejgi lakos botrányos viselkedése teljesen meghiúsított. Tiyrity részegen jött a templomba s ott az istentisztelet alatt trágár dalokat kezdett énekelni. Midőn Górnajsky Demeter lelkész csendre intette, a mámoros legény az oltár felé rontott, torkon ragadta a pópát és a jelenlétűk csak nagynehezen tudták a dühöngőt megfékezni s a templomból eltávolítani.

Százkilenc éves hajadon. Martonoson, mint Szegedről jelenti, a napokban halt el Szalai Erzsébet, ki százkilenc éves élt s hajadon maradt. Sohsem hívták másképp, csak Gonosz Örszének, mert sohasem gyönt. Utólagja mégis a község költségén temették el.

Újabb összeesküvés Oroszországban. Moszkvában, mint egy távirat jelenti, messze elágazó összeesküvés fedezték föl. A múlt héten körülbelül hatvan embert fogtak el. köztük több nemest, író és jobb családból való tanuló. Az elfogottak titkos partot akartak szervezni, amelynek az lett volna a célja, hogy az első cárok idejében alkotott területiális gyűlések visszaállítása mellett agitáljon.

Óriási tűzvész hírét jelenti veszprémi tudósítónk. Vasárnap délelőtt tűz ütött ki Német-Barnaj veszprémmegyei községben, mely olyan erővel terjedt hogy majdnem az egész község elpusztult. A lakosok éppen templomban voltak, mikor a veszedelem Weinhard János házában keletkezett s a kedvezőtlen időben a tűz vaterjedjén, harminc házat hamvasztott el. A károsultak valamennyien koldus botra jutottak, mert minden betakarított eleségük elpusztult. A községi jegyző az óriási nyomorról és tűzvészről ma tett jelentést a veszprémi főszolgabírónak.

Az influenza mely két év előtt Magyarországon majd minden községében gárádálkodott, ismét több helyen mutatkozik. Mármároszigeti levelezőnk írja e hó 15-éről, hogy Sziget városában majd olyan nagy számmal kezdenek betegedni az emberek influenzában, mint két év előtt. A baj rövidebb ideig tart, de nagyon heves. Lónyay János főispán. Kosta törvényszéki elnök és az integencia sok tagja esett már a bajba. Az a különös hogy két év előtt nagyobb része a beteg emberek volt — míg most az erősebbeket nem mustrálja meg a baj. — Londonból érkező hírek szerint az influenza Angolországban is kiűtött. Nyugat-Cornwall

némely helységbebe kétszáz háromszáz ember is beteg influenzában, A napokban egy Ausztriából Londonba érkezett hajón az utasok majdnem kivétel nélkül influenza-betegek voltak.

Afrika-utazók találkozása. A Nationalzeitung közlése szerint Stanley és a német Afrikautazó Ehlers, Ceylon sziget Colombó nevű városban a kormányzóval, kinek vendégei voltak, találkoztak. Stanley nagyon gyengédkedik, nevével és anyósával Ausztriába utazik. Beszéd közben úgy nyilatkozott, hogy soha se fog többé Afrikába menni.

Szerkesztői üzenetek.

Színházlatogatás. Igaza van. A műsor csakugyan a boszantásig „váltogat”, de az igazgatóság sem mindig tehet róla. Száz és száz ok merül fel gyakorta, a miért meg kell változni gyakran egy nap alatt kétszer is a darabban. A napokban plane csak a harmadik darabnál volt lehetséges a megállapodás. Mi azt hisszük, hogy az igazgatóság törekszik az ún által ugynevezett „állandóságra”, de ma közbe jött egy hirtelen betegség, holnap fellép valakinél a hangszálagok hurutos bántalma, azután családi baj, majd primadonnai szeszély, néha hiányos készlet, olykor-olykor darab folytonosság hiány, hébe-korba egy kicsi rendetlenség stb. Mindezek együtt véve alkotják az ugynevezett műsor állandósági mizeriákat. Jöhet még idő, a mikor mindezen bajok megszűnnek, hanem addig hosszú türelemre van szükségünk.

T. R. Hogy igazunk volt, és hogy tudósítónk jól volt tájékozva, arra eklatans bizonyítékot szolgáltatott a kormány felhivatalossá: a „Nemzet”. Mi táviratunkban Dániel Gábor Udvarhelymegye, Pogány György Hunyadmegye és Horváth Mihály Kisküklőmegye főispánjairól mondtuk, hogy a kormány lemondatta. Ezt pedig a „Nemzet” sem tagadja. Különben az egészen bizonyos, hogy ez intézkedések a jövő választások érdekében történnek. A kormány minden ponton olyan főispánokat óhajt látni, a kik neki gytközve fognak korteskedni a Szapáry-kabinet mellett.

Gy. S. Nagy-Szeben. Először tudni kell holysen írni és csak azután írni, de akkor sem muszáj föltétlenül hírlapi cikket írni.

Elemér. „Hová tűntél . . . ?” A papirkosárba!

Gazda. A gabona ára nem csökken sőt valószínűleg emelkedni fog. A kukorica tavasszal még magasabb áron fog elkeln. Lapunk mai számában látható, hogy még emelkedőben van most is a gabona ára.

Pánik a tőzsdén.

Talán a tőzsde az egyetlen hely, a hol asszonyok még soha sem voltak és mégis az idegesség a tőzsdén jutott tetőpontjára. Azok, akik a tőzsdében csak oly helyet látnak, a hol heves tánc folyik az aranyforat körül és egy csomó ember igyekszik elhitetni egymással, hogy valamely exotikus érték ma több, holnap kevesebb hitelt érdemel: nem ismerik ezt a csodálatos csarnokot, a mely mintha megannyi villamos árammal volna összekötve a világ minden mértékadó faktarával, fejedelmekkel, kormányokkal, népekkel. az elemekkel és magával az égboltozattal: árfolyamainak fokozatán egyetlen pillanat alatt visszarengi a legkisebb érintést, a mely csak közel jár is hozzá.

És ha ennek a csodálatos gépezetnek minden rugója pontos volna és megbízható: a tőzsde képezné azt az egyetemes mutatót, a melyről az emberiségnek olvasnia kellene. Mert természetesen, hogy az tud legtöbbet, a ki legtöbbet hall. És a tőzsde mindent meghall. A baj csak az, hogy a tőzsdén minden hatás lélektani: olyan, a melynél az észlelés és következménye időben úgy összeforrnak, hogy meg se lehet őket különböztetni. — A tőzsdén örökké „nagy pillanatok” vannak, mert nincs egy is elhatározás nélkül. Tárgyi mérlegelésről szó se lehet, holott mindig a legnagyobbasabb jószág: a pénz forog koczkán. Ezért ha egy hír érkezik: még ugyanabban a pillanatban már meg is látszik a hatása. És épített vagy rombolt sokkal előbb, semmint igaznak bizonyult, vagy megczáfolthatott volna.

Ily körülmények közt nem csoda, ha az idegesség válik urrá mindenkinél, aki ebbe a veszedelmes, csodálatos világba lép. És a megfeszített dolgok egyike, hogy akad kövér ember az üzerek közt. Pedig vannak szép számmal. Hagyján, ha valamennyi hír és valamennyi csodálatos jóhírség volna. De hisz mindenki tudja, hogy külön csoportok és alkalmi érdeklősök valóságos stratégiával kezdenek elő helyzeteket, hogy amikor a kellő pillanatban lecap a hazug hírek mennyőke: teljes legyen a félrevezetett ellentábor zavara és rettegése. Az ellentábor pedig látja a készülődéseket, a sok cselekvést és már várja az éghéberget. De amikor megdördül: az idegesség komolylyá válik. Bizonyára azért, mert nagyobb a játék szenvedélye még a veszteségtől való félelemnél is. Ha pedig ily manőverek nem akadnának: tárgyi ok sem kínálkozna mindig és nagyon egyetemes, biztosnak válnék a tőzsdei élet, amelyet csak az ingadozás, a bizonytalanság, a hullámzás, az izgalom táplálhat igazán.

Ily formán sok tekintetben gyermekek és naiv az üzérkedés, mert öncsalással áltatja

magát. Mindez az is néha. De nem csőléjában, csak eszközeiben. Nem azért jó izgalmak, forrong és okor rombolásokat, mert könnyen hívó, szívesen hisz el mindent. Ha aggodalmas, nehézszer: elszalaszt ezer alkalmat a játékra.

Pedig azt tartja, hogy az alkalmakat, ha nincsenek is, teremteni kell. Mert majd egynek, majd másnak válnak javára. Minden más ember pihen, ha dolga nincs. Az üzér hangulatában, beszédében és gesztusaiban mindig cselekedni látszik. Ez a legbiztosabb mód arra, hogy a partner sohse tudja hánynad van. Ezért van gyakran minden alap és ok nélkül olyan nagy lótasfutás, sürgés a tőzsdén, a folyosókon, a lépcsőházban és kinn az utcán. Hasonlóan a szemérmes dologkerülőhöz, a ki „gyorsan” sétál, hogy valmit tenni látszassék, az üzér mindig leplez valamit. A diadalmas sohse örülhet sikerének, mert a pillanat lerontja. És a cselekvő gyakran megcsalatott csaló.

Mindezek azonban nem okoznak sem egyetemes örömet, mámort, sem egyetemes megdöbbenést. A valóban nagy események azok, a midőn a tőzsde a remülétkben „együttér.” Ilyenkor sűrű tömeggé gomolyodik az üzerek sora, csupa sápadt arcz, ijedelem kétségbeesés a tekintetekben, levegőben nyúló kezek, karok hadonázása, artikulálatlan hangok, a melyekbe papírok töredezett nevei és számok vegyülnek. Üzerek, ügynők futnak be táviratokkal. Százan rohanják meg őket egyszerre és alig multak óranegyedek: már érkeznek a hírek az izgalom tárgyának hatásáról a külföldön. Mindaz, a mit tegnap történt és holnap történhet: közbmbös. Egy hír uralkodik mindenkin, annál erősebben, minél merészebb és lehetséges, hogy valamely távirat, a mely nagy tengeri ütközetekről hozza hírt Srájból, milliókat emésztene meg, a mig egy józan embernek eszébe jutna, hogy megnéze a mappát.

Természetes, hogy a részhirek iránt a tőzsde annál fogékonyabb, minél több anyag halmozódott össze kedélye felizgatására. Oly időpontban, a midőn a berlini és a párisi tőzsdék súlyos terhe alatt nyögnek, az orosz kincstár szakadatlan hitelyargalással veszélyeztetni az európai piacok pénzügyi biztonságát és saját bajai, de különösen az amerikai manipulációk miatt még a londoni piac alatt is inog kissé a talaj: érkezett meg a bécsi tőzsdére az az ismert hír, mely a királynak háborus nyilatkozatot tulajdonított. A szónak legborzasztóbb értelmében tört ki a pánik, elsőpörve egy pillanat alatt tengeri nyi milliót. Oly romboló volt az alhir hatása, hogy a kormány sietett képviselőt küldeni a tőzsdére, hogy czáfolja meg a hírt és nyugtassa meg az üzérkedést. Háromszor kívánta hallani a tőzsde a kormány hivatalos czáfolatát és még alig hitte. Az alhir csak egyszer olvasta. És most vizsgálatot kér. Pedig annak minden eredményénél több tanulság rejlik ebben az egyetlen tényben. Ha a tőzsde egyszerre hinné az igazat és háromszor meggondolná, még minden hazug-ságunk felül és áldoztatva dobja oda magát: önmagát és a világot megkímélhetné az ily rombolások ismétlődésétől.

(b. s.)

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Budapest, nov. 19.

Bethlen András gr. földmívelésügyi miniszter nem megy Háromszék-megyébe vasúti ünnepségek leple alatt erősíteni a kormány meggyengült tekintélyét.

Budapest, nov. 19.

Horváth Mihály Kisküklőmegye főispánja megtagadta lemondási kérelmének beadását és azt indokolta is. Semmi sem tünteti fel pregransabul Szapáry miniszterelnök igazságtalanságát.

Nemzeti színház.

Bérlet 51 szám.
Kolozsvárt, péntek nov. 20. án.
HUN UTÓDOK.
D r á m a

Felolós szerkesztő:

BÁRTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyitltér.*)

Nyilatkozat.

A Löw Lajos és Heller Adolf urak közt fenforog becsületbeli ügy lovagias uton elintéztetett.

Kelt Deesen 1891 november hó 16-án.

E l ő t t a n k :

Hajós Károly sk. Brandt Viktor sk.
Fodor Zsigmond sk. Kovrig Albert sk.
mint Heller ur megbí- mint Löw ur megbí-
zottai. zottai.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelőséget nem vállal a Szerk.

